

DOBROGEA JUNĂ

Director-Proprietar C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Inscris în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului Constanța sub Nr. 37 din Mai 1939

Redacția și Administrația: CONSTANȚA str. Școala Vănoș No. 27
Abonamentul cu echipament cultural: un an 100 lei, 6 luni 50 lei
Pentru Adresă și Instrucțiuni la 2.000—Facsimil și inserții după tarif
Telefon No. 11.0

Ispășitorul...

...Delegatul României, E. Manoilescu, după ce a semnat convenția, s'a făcut alb și a cerut un pahar cu apă — astfel anunța, Vineri seara, Radio Londra.

L-am văzut încă înaintea ochilor, cu fruntea lui cea lată, lividă, pe acest ispășitor al aceluia eari „n'au știut la vreme SĂ PREVĂDA, dar n'au știut nici măcar SĂ VADĂ evenimentele de sub ochii lor” — când Radio-București ne vestea că Ministrul de Externe al României urmează a-și face peste o oră expunerea...

Un ceas de Infrigurare ca de moarte — și vocea l s-a auzit, mulată în lacrimi și înecat în suspine, cărora undele eterice le împrumutau ceva din esența celestă.

Rar durere exprimată cu o mai candidă dușie; rar indignare reținută cu o mai splendidă eleganță; rar răspundere precizată cu o mai tăioasă formulare; rar înfrângere mărturisită cu o mai bărbătească demnitate; rar speranță exterioară cu o mai puternică credință; rar patriotism exprimat cu o mai aritmetică intensitate.

A vorbit un eminent om de inimă, dublat de un emerit om de știință. Și la farmecul înăscut al primului și ponderea formată a celui al doilea, se adăugau conștiința, clarviziunea și fermitatea

omului de stat, — ale unul PRECURSOR, cărula Ingratitudinea contemporanilor și asprimea vremurilor nu l au putut nici întuneca judecata și nici strâmba sufletul.

Aceasta e caracteristica, acesta e destinul, omului cu adevărat mare, care, ca în decursul istoriei, „printre-ai săi a fost și ai săi nu l au cunoscut”.

A vorbit Sâmbăta seară, radind căldură și lumină, ISPĂȘITORUL păcatelor altora, căruia, dacă l-a fost dat să bea el, cel dintâi, din paharul amarăciunilor unui Neam întreg, tot lui l-a fost sortit să grăiască și în VESTITOR al unor zori nouă.

„Neamul Românesc a băut în vremea din urmă numai pahare amare.

„Va veni ziua, când să bea din nou Il-coarea nădejzii și a bucuriei, tot din aceleași pahare”.

Cu aceste cuvinte, smulse din inimă și din Sfânta Scriptură, și-a încheiat expunerea Românilor, care, înfrunghind și TARA în ceasurile grozave petrecute la Viena, a trăit SENTIMENTUL INEVITABILULUI, dar care, tot el, îmbrăștie astăzi pe tot întinsul României Eterne, SENTIMENTUL RENAȘTERII NAȚIONALE.

CONST. N. SARRY

Expunerea d-lui prof. M. Manoilescu

Ministrul Afacerilor Străine

Mă întorc dela Viena cu sufletul copleșit de durere.

Dacă toți Românii simt astăzi o nesfârșită suferință, vă rog să credeți că a mea este și mai mare, fiindcă am trăit în ceasurile grozave petrecute la Viena, sentimentul inevitabilului.

Ceeace s'a întâmplat nu putea să nu se întâmple, dacă ținem seama de răsturnarea tuturor situațiilor politice din Europa de astăzi și de politica pe care atâția ani de zile — și mai ales în anii din urmă — au dus-o oamenii politici, cari

nu numai că n'au știut la vreme să prevadă, dar n'au știut nici măcar să vadă evenimentele de sub ochii lor.

O sentință dată de arbitri nu se poate discuta de părțile interesate. Ne vom supune aceste reguli. Dar, ne este îngăduit să arătăm lumii imensa

(continuare în pag. 3 a)

CARTA POȘTALA

Don' Director jurnal,

Altă eră ai vădit și la mine șurup Radio și ai toas itambul, scultam un mané al noastră... Când acoio, ce ai uzit? Ciardaș (Ungăresc)

Al lasat pusin, iar ai vădit șurup iarăș Ciardaș-Mardaș, Terentet-Merentet.

Al anchis Radio și ai tiras un giuratur... Cândana care ai trecut, s'ai tîmpilat nenorocir Turchia al noastră, Urmania antreg ai pîlîns și ai tirimes acolo buluc prane. Și acuma, când Ungar ai parcoluit Urmania al noastră și Urmania pîlîngem, Istambul pacem chep și cantam Ceardaș ungarăsc.

Asta mascaralîk, asta edepizîlîk estem.

Iserisi ruğam asta glornal.

Muslumim.

SARĂ CIZMELĂ MEMETIA

DIN ISTORIA

DOBROGEI CONTEMPORANE

TULCEA

IV de John FOSCOLLO

Multe s'au scris în jurul COMISIUNEI EUROPENE A DUNARII, — prescurtat în C. E. D. — Mă voi mărgini numai la cele ce intră în cadrul narațiunii mele.

Orașul TULCEA, care s'a bucurat de primele instalațiuni tehnice ale Instituției, devenise centrul de atracție a multor străini apuseni, printre cari voi pomeni unele figuri provenite din corpul expediționar în Crimeea și rămase aci din îndemnul C. E. D.-ului și al pașei OMER, menționat în alt articol. De notat că multe funcții preluate apoi de C. E. D. rămăneau în sarcina puterii teritoriale. Capitaniile de port, inspectoratul de navigație, serviciul zis al carantinelor precum și pilotajul vaselor pe parcursul Dunării de jos până la Isaccea, erau de resortul guvernului Otoman, care, în dorința lui de a le occidentaliza, le încredința unor străini angajați prin contracte. Relev numele medicilor ROMULUS GESSI, BOLIACO, italieni de origine, apoi, inspectorul DE DRIGALSKI, polonez și alți cari împreună cu Inginerul englez CHARLES HARTLEY, provenit și el din Odessa, unde construisese portul, angajați de C. E. D. cu domiciliul în Sulina, activau intens pentru întărirea navigației.

Vase sub pavilioane străine atrase de noua ordine pe Dunăre, apăreau regulat. Consulate și agenții străine, luau ființă.

Produsele Tulcei se îndreptau deodreptul spre apus. Valorificarea lor devenea mai spornică.

Raialele, zise autochtone, se bucurau din zi în zi ce trecea, de ușurări și privilegii din partea dregătorilor turci, — ușurări care le îndemneau spre unele avântări de afaceri mai prospere.

Etnicitățile lor puteau fi liber exprimate. Bisericile și școlile se distingeau între ele. Apăsările din trecut treceau gradat în negura uitării.

Comisarii străini al C. E. D.-ului, poposeau des în Tulcea, unde funcționa așa zisul Comitet executiv, care alături de Guvernatorul Turc, dispunea de cele necesare pentru o mai bună reglementare a navigației. Printre aceștia voi pomeni pe Comisarul Francez, ENGELHARDT, un profund cunoscător al cerințelor navigației pe Dunăre, pe maiorul STOKES, englez, urmat apoi de colonelul GORDON, devenit în urmă marele GORDON PAȘA, eroul din KAKTHOUM, unde împreună cu prietenul său D-rul GESSI, a găsit o moarte glorioasă.

Gordon, un îndrăgostit al siturilor tulcene, călăreț și vânător pasionat, aprecia mult calul dobrogean. Drumul între Galați și Tulcea îl parcurgea calare cu tovarășul nedespărțit D-rul Gessi.

D-rul BOLIACO a fost, la rândul său, îndrumătorul catolicilor tulcei, cari, laolaltă cu Șvabii-coloni, așezați în cartierul zis „ulița-nemțească”, a pus temelile bisericii lor sfințite în anul 1870.

Voi releva opera unui misionar catolic, preotul KARADGE, duhovnicul navigatorilor apuseni pe timpul lunărilor sistari sub coturile tulcene ale Dunării, în așteptarea vântului preileinc.

Voi mai releva și prezența Grecilor ziși „Ionieni”, atrași și ei de posibilitățile unui tral mai lesnicios, ai căror urmași se afla încă în Tulcea. Familiile: Antippas, Dendrinos, Lyckiardopol, Pappadatos, etc. sunt străns legate de avântul comercial al Tulcei de la 1858 încoace.

(continuare în pag. 2 a)

PERICLE PAPAHAGI

Acum doi ani un cărturar a făcut o dănie pe care înțelegem cât de greu i-a fost s-o facă.

Un cărturar a muncit la Siliștra un sfert de veac, conducând o școală, un liceu al cărui rost acolo, în orașul acela vechi românesc în a cărui dramatică istorie se va scrie începând de astăzi încolo, o *pagina de intermezzo*, al cărei sfârșit este în credința, dar nu și în puterea noastră să-l așezăm în viitor, se cunoaște.

Neamul acesta românesc a văzut multe. În el au lovit mulți dușmani și cupa amărăciunilor a golit-o dese ori din mâini pe cari le a crezut prietene.

Dezamăgire după dezamăgire, dramă după dramă, s'au înșirat în istoria noastră, călind un suflet care rămânând totuși sensibil, rezistă tuturor încercărilor sortii.

De aceea, dacă Siliștra mâine va intra sub o altă stăpânire, noi primim această hotărâre a istoriei îndurați, dar nu pierduți suflătește.

Noi nu pierdem nădejdea într-o dreptate pe care n-o poate opri nimeni în mersul ei spre desăvârșire.

Acolo, la Siliștra a fost o școală românească.

Subscriitorul rândurilor acestora a socotit școala aceea, drept a doua a lui familie.

Iar omul care a condus școala acea timp de un sfert de secol, academicianul, singurul academician trăitor în Dobrogea, docentul universitar Pericle Papahagi, care de dragul Siliștrei și al nostru, al „băeților” lui, a îndepărtat de la sine o catedră universitară care i se oferise și pe care ar fi cinsti-o, ia acum, la vreme de bătrânețe, calea prăbiegii.

Fără îndoială, pentru dascălul acesta bătrân, părinte sufletesc a douăzeci și cinci de rânduri de oameni, se va găsi în cea mai rămasă din țară, un loc, un adăpost.

Bătrânul va lăsa însă în Siliștra tot ce a agonisit într-o viață întreagă, de când a venit acolo, la sfârșitul tinereții și până azi, o casă a liniștei, a studiului, a unei vieți familiare tihnite.

Va lăsa acolo amintirea chiar pentru cei cari nu vor pleca, a unui om de multă omenie, a unui savant care de câte ori a putut, a rostit cuvinte de împăcare între oameni, și între neamuri, a unui profesor de înaltă cultură și cu reale însușiri pedagogice.

Ce va lua cu el?

Biblioteca-i vastă și mai ales colecția arheologică a cărei faimă a trecut de mult granițele țării.

Din colecția această, Pericle Papahagi a rupt acum doi ani, o parte pe care a

donat-o muzeului regional al Dobrogei, la Constanța.

Era averea lui plătită cu banii lui — o știm asta și știm și cu câte privațiuni o făcea.

Omul de știință însă n'a prețuit averea aceasta sub raportul banilor pe cari i-a dat pentru ea, ci sub acela al folosului pe care i-ar aduce culturii țării.

Primăria Constanței i-a oferit un loc de casă — în schimbul darului.

Prin urmare, Pericle Papahagi, cărturar siliștrean ar fi devenit cetățean al Constanței.

N'a devenit însă pentru că la primărie s'au găsit câțiva șmecheri mărunței cari au avut asemenea socoteli încât au întors pe dos hotărârea primăriei și au găsit pentru Pericle Papahagi un loc de casă, nu tocmai afară din oraș, dar în orice caz cam pe aproape de marginea lui.

Nici până astăzi chestiunea locului n'a fost rezolvată.

Recunoaștem că nu se face să pornim de la pierderea Siliștrei pentru că ajungem la locul de casă a lui Pericle Papahagi.

Dar am spus că el duce acum cu sine în prăbiegie și colecția lui arheologică.

Dacă avea locul de casă acum doi-trei ani, această colecție s'ar fi îndreptat azi spre Constanța, căreia la trecerea dintre cei vii a bătrânului profesor, i-ar fi rămas.

Și colecția — vă rog să mă credeți — face cât cel puțin una dintre casele ce ar deveni libere în urma planuitului schimb de populație....

ION NEICU

Cursurile tuturor școlilor încep la 1 Octombrie

Ministerul educației naționale a dat următorul ordin de serviciu:

„Lucrările de deschidere a anului școlar: înscrieri, examene de corigență, de admitere, precum și examenele particulare, vor începe la 20 Septembrie a. c.

Cursurile tuturor școlilor vor începe efectiv la 1 Oct. Tot la 1 Octombrie vor începe și examenele de bacalaureat.

Până la deschiderea școlilor, elevii școlilor secundare din cursul superior rămân la dispoziția Străzii Țării”.

Un rămășag fatal

Tânărul Mircea Vlad, fiu cărciumarului din str. Carol 114, întorcându-se de la unitatea unde fusese concentrat, s'a întâlnit cu mai mulți prieteni, cu care s'a dus să se cinstească.

În timpul discuțiilor încinse între ei, Mircea Vlad s'a legat că el poate să bea trei litri de vin fără să răsuflă.

Aducându-i-se cantitatea de vin cerut, numitul a băut-o, dar când a lăsat dela gură oala goală, i s'a făcut rău. În stare îngrijorătoare, tânărul Vlad a fost pornit spre spital, unde urma să i se facă spălături stomacale, însă pe drum a încetat din viață.

Politia face cercetări, deoarece să crede că moartea tânărului Vlad se datorește impurității vinului absorbit.

Doliul să-l purtăm cu demnitate și în tăcere.

Nu ne uităm frații și nu îi vom uita nici o dată.

Membrii guvernului au fost informați asupra hotărârilor dela Viena

Măsurile luate în consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit luni seara în consiliu, sub președinția d-lui inginer Gigurtu, șeful guvernului. Ministrul afacerilor străine, a făcut timp de două ore, o largă expunere asupra modului cum au decurs tratativele dela Viena și toate consecințele ce decurg din această hotărâre.

O parte din membrii guvernului au făcut o serie de propuneri, în legătură cu măsurile de evacuare ce urmează a se lua până la 15 Septembrie.

După consiliu, s'a dat presei următorul comunicat:

„Astăzi, 2 Septembrie, la orelle 19, a avut loc un Consiliu de miniștri sub președinția d-lui prim-ministru ing. Ion Gigurtu.

D. prof. Mihail Manolescu, Ministru Afacerilor Străine, a făcut un expozeu detaliat asupra felului cum

au decurs fazele arbitrajului dela Viena.

După aceasta, Consiliul s'a ocupat de toate problemele la ordinea zilei în legătură cu măsurile administrative ce urmează a fi luate în vederea evacuărilor.

Consiliul a luat sfârșit la orelle 21,30.

Vitregia vremurilor o vom birui cu vrednicie și cu hotărâre.

Un alt accident de circulație

Vi doilea accident s'a petrecut în dreptul km. 28, între com. Adam Clisi și Cobadin. Din cauza vitezei, autocamionul 13.169 București a derapat pe asfaltul autostrăzii, răsturnându-se de mai multe ori. Vehicolul sfârșit și unul din pasageri, George Stoian, a fost omorât.

TULCEA

(continuare din pag. 1-a)

Gubernatorul FAHRI PAȘA, contemporanul lui GORDON, a înlesnit cu mult traficul transitar între malul dobrogean și cel moldovenesc al Dunării. Portul GALAȚI se alimenta mai cu ușurință, cu produsele dobrogene grație punctelor zise „schele franceze”. Portul franc al Sulinei datează din anul 1856, adică, de la crearea C. E. D.-ului.

Înainte de a încheia acest capitol, voi nota și ceva distinct al Tulcei din timpurile acelea:

E cunoscută perturbația ce survine de pe urma războaielor în viața economică și structura ei când, mai ales, războiul aduce schimbări radicale ca cele ivite în Tulcea după Congresul din Paris-1856. Populațiile se vad atrase de noi posibilități de trai, cari le smulg uneori și din căminurile lor. Rurarii se înghesuie în orașe, părăsind ogoarele proprii lăstate în paragină.

Ori, la TULCEA, în anul 1856 și următorii, ogoarele s'au brăzdat mai cu strășnicie, mărindu-se astfel rodul lor, iar populațiile au rămas locului, nevroind să părăsească siturile dragi lor. Mirajul Tulcei-oraș nu-le tenta. Au progresat chiar unele orașele din cuprinsul ca zalei, devenind astfel centre de producție de mare importanță.

Voi adăoga că populația românească s'a infiltrat deabinelea în noile așezări din miazăzi a Dobrogei. Ea înainta pe măsura retragerii Turco-Tatarilor, mai ales în spre linia Cernavoda-Medgidia-Kustendje, unde noile fauriri tindeau să creeze și acolo o sferă de civilizație și de desfăcere a produselor. Pașunile bogate atrăgeau oierul de tradiție, oierul care ducea cu sine, în urma oilor tacute, glasul launtric al nobiliei sale obârșii. Câmpurile bogate li îngânau la rândul lor, lunga înșirare a vieții de aeeva, de pe acolo, când oștile Romane în avântările lor către țarmurile SCITIFNE, aduceau împreună cu lumina ROMEI ETERNE și mângâierile creștinătății abia născute. Oierul român își regăsea locurile...

KUSTENDJE, denumită apoi CONSTANȚA, marca un prim pas spre fauririle ce-i a creat între timp cărmuirea românească.

Ne găsim deci în fața unei epoci de vădit progres îmboldit de navigația pe Dunăre a vaselor cu aburi, cari în drumul lor spre Galați-Brăila, făceau popasuri și în portul Tulcei. Primele întăriri ale malurilor ce datează din epoca pașalelor Suleiman, Ismail și Fahri, se trudeau de a crea un port asemănător celor din susul Dunării. Carierele de piatră și granit din împrejurimile Tulcei căpatau valoare prin exploatarea lor de către organele C.E.D.-ului, care întrebunța materialul pentru construirea portului Sulina, menit să adâncească gura Dunării prin digurile paralele și alte lucrări preconizate și înfaptuite de către inginerii Sir Charles Hartley, Carl Kuhl și E. Magnusen, — acești din urmă Danezi, urmașii primului.

Dar și viața spirituală a Tulcenilor se avânta spre noi îndemnuri. Voi menționa mănăstirile COCOȘ și CELIC, situate printre dîmburile împădurite ale cazalei. Centre de reculegere sufletească, depozite sacre ale aspirațiilor naționale ROMÂNE, puse sub scutul Crucii.

Survin apoi complicațiile politice cari au dezlanțuit războiul din 1877/78.

Moldova și Muntenia împreunate sub sceptrul Domnitorului Carol I deveniseră o așezare mai trainică, care pune în grea cumpană rivalitatea mereu existentă între Ruși și Turci. Politica înțeleaptă dusa de Domnitor, Îndeamnă pe Români să se alature de oștile țariste.

Unirea Dobrogei cu Țara-mamă cuprindea în sufletul neamului românesc acei suris printre lacrimi, la auzul primului strigăt de copil nou născut într-o familie îndurerată de pierderea de curând a unui alt copil drag. Resemnarea în fața voii celui mai tare, seamănă uneori cu supunerea omului față de voia Celui de Sus. Gândul și tăcerea omului nedreptățit poate să-i aducă alinarea izvorâtă de încrederea în DREPTATEA, care apare uneori adumbrată, dar nu dispăre.

Dobrogea, copilul plâpând din anul 1878 a devenit cu trecerea vremii unul din stâlpii de care se reazămă astăzi frațietatea română.

Tulcea cu județul ei întins între Dunare și Mare, Tulcea românească, se avântă din nou spre alte năzuinți, menite să adeverească titlul ei de „leagăn al Românilor de peste Dunăre”.

Ne găsim în luna Noembrie a anului 1878, când oștirea sub comanda Generalului ANGELESCU, păsește mândră spre Catedrala Orașului. Generalul primește tradiționala pâine și sare din mâinile unchiașului BOAMBA, care cu glasul-i tremurător a putut să-i îngâne: „Bine ai venit printre noi, fiule!”. JOHN FOSCOLO

Expunerea d-lui profesor MIHAIL MANOILESCU

(continuare din pag. 1-a)
jale a poporului românesc în fața acestei hotărâri.

Desigur românii nu vor înțelege cum de s'a ajuns la acest rezultat, mai ales dacă vor pune în comparație declarațiile pe care la întoarcerea dela Salzburg și dela Roma le-am făcut întâi eu și apoi d. prim-ministru Cigurtu.

În aceste declarații noi am dezvoltat ideea esențială care a stat la baza acestor conversații și anume realizarea unui vast schimb de populație între Ungaria și România pentru omogenizarea etnică a celor două țări, iar dacă eu am făcut numai aluzie și la cesiunile teritoriale necesare, d-nul prim-ministru mai târziu decât mine, a vorbit categoric despre ele, arătând însă lămurit că noi am fi fost gata să facem cesiuni teritoriale, dar numai exact pe măsura necesară pentru a crea la granița de Nord-Vest a țării, un spațiu vital destinat strănerii la un loc a tuturor ungarilor din Transilvania, rămânând ca românii din același spațiu să fie strămutați în interiorul Transilvaniei.

Aceasta și nu alta a fost ideea netă și bine precizată cu care ne-am întors noi din călătoria dela finele lui Iulie, idee pentru acceptarea căreia am și pornit la pregătirea opiniei publice românești.

Sentința dela Viena s'a dat însă cu totul pe alte baze

În adevăr, chiar dacă am presupune că s'ar face un schimb vast de populație între românii din teritoriile cedate Ungariei și ungarii din teritoriile rămase nouă tot va rămâne un surplus important de români sub domnie ungară, ceea ce face să sângereze sufletul națiunii întregi.

În convorbirile avute la Viena în care am discutat numai oportunitatea acceptării arbitrajului și condițiile prealabile de acceptare — căci de altminteri cele două delegații, ungară și română, nu au putut deloc lua cuvântul pentru a expune și dezvolta tezele lor, valorosul fruntaș al Ardealului și delegat al României, d. ministru Valer Pop, împreună cu mine am căutat să obținem din partea arbitrilor acceptarea dinainte a principiului etnic ca bază exclusivă a delimitărilor teritoriale.

Din nenorocire, acest lucru nu a fost admis.

Guvernul, și prin el Consiliul de Coroană, a fost finit în curent de către cei doi delegați, cu punctul de vedere al arbitrilor și cu caracterul inescutabil, care se dădea acceptării arbitrajului.

Arbitrajul a trebuit să se facă. A trebuit să se facă imediat.

Și iată cum astăzi ne găsim în fața unui fapt tragic pe care nu putem decât să-l atenuăm, iar nu să-l schimbăm.

Care poate fi pe planul de politică externă, această atenuare?

Este realizarea efectivă și sinceră a principiului înscris în actul de arbitraj relativ la drepturile minorităților.

O importanță minoritate maghiară va rămâne în România, în timp ce o și mai importantă minoritate românească va rămâne în Ungaria. Este în interesul celor două țări și a relațiilor lor pașnice ca cele două minorități să fie tratate mai mult decât omenește, într'un spirit de e-

Garanția solemnă pentru apărarea integrității și inviolabilității teritoriului românesc

Un fapt extrem de important, ori cum l-am privi, este garanția solemnă pentru apărarea integrității și inviolabilității teritoriului românesc dată nouă prin două scrisori de către Italia și Germania.

Această garanție reprezintă întâi un fapt european de o importanță epocală, fiindcă în afară de cazul Slovaciei, țară mică și învecinată cu Germania — niciodată până astăzi puterile Axei n-au dat vre-o garanție de o asemenea natură.

Acest act exceptional arată că puterile Axei, măsurând dinainte imensitatea sacrificiului pe care ni-l impuneau, au răspuns dorinței exprimate de delegații României, oferind o siguranță absolută pentru statul românesc.

Ași dori însă să accentuez în mod cu totul insistent, că această garanție, care are un caracter larg, categoric și fără rezerve, nu este îndreptată împotriva nimănui, și urmărește numai menținerea păcii în Europa de Sud-Est și păstrarea integrității României.

Este sigur, că guvernul român nu va folosi niciodată această garanție pentru a avea atitudine iurburătoare față de vecinii săi, și am dori în mod hotărât ca nici opinia publică a României să nu dea acestei garanții vreun înțeles provocator față de vre-unul din statele vecine, ori care ar fi.

Ceea ce trebuie iarăși subliniat, este că — spre deosebire de alte garanții pe care le-am avut în trecut și a căror valoare am verificat-o, garanția italo-germană are un caracter efectiv și imediat operant fiind dată de două țări extrem de puternice, care sau se găsesc aproape vecine cu noi, sau au mijlocul de a face să se simtă imediat puterea lor, când ar fi vorba de apărarea României.

Sunt în situațiunea de a da interpretarea con-

galitate deplină cu majoritatea națiunii.

În această privință pot să adaug, că puterile Axei care au asigurat garanții speciale pentru minoritatea germană din Ungaria, ne-au dat d-lui Valer Pop și mie, prin glasul celor doi miniștri de externe, asigurarea formală că minoritatea românească din Ungaria va fi bine tratată și că puterile Axei vor socoti chestiunea aceasta ca propria lor cauză.

Este aceasta o mică mângâiere, pe lângă o atât de mare desamăgire.

creta a acestor garanții din partea Germaniei — interpretare care este aceeași și din partea Italiei — în sensul că la orice atingere a integrității și inviolabilității teritoriului României, armata germană va trage.

Astfel, stabilitatea politică și siguranța independenței și inviolabilității noastre vor constitui în viitor un cadru de liniște în care să putem începe o viață nouă și să purcedem la ridicarea suflotească și la întărirea României noastre.

Demobilizarea va începe imediat

Demobilizarea care va începe imediat, chiar din săptămâna viitoare, va da prilej țărănilor noștri să-și lucreze din nou ogorul lor nemuncit de atâta vreme, iar fiecare demobilizat întors la căminul său, va căuta să-și refacă viața și să-și găsească mângâierea pentru ceea ce suferă astăzi în sufletul său de român.

Greutățile imense ale delegației române la Viena

De sigur, durerea cea mai mare este și rămâne aceea a fraților noștri ardeleni.

Îmi pare rău — și același sentiment este împărtășit și de d. Valer Pop — că nu putem să le explicăm totul și să facem să se înțeleagă totul din ceea ce s'a petrecut la Viena, unde noi n'am avut decât simplul rol de a comunica la București, o situație care cu toate eforturile noastre, nu se putea schimba, pentru a primi de acolo hotărârea autorizată a guvernului și a Consiliului de Coroană.

Singurul rol însemnat al delegației dela Viena a fost acela de a obține importanta garanție pentru integritatea și inviolabilitatea ranțelor româniei, iar acest rol a fost împlinit cu prisosință.

În legătură cu aceasta, este interesant de menționat că faza tratatelor între Ungaria și România s'a înche-

iat definitiv la Turnu-Severin, unde teza românească a putut fi dezvoltată cu amplitudine și intransigență, pe când la Viena n'au mai fost tratative ci întreaga chestiune a trebuit să fie remisă în mâinile arbitrilor. Este iarăși necesar să spun că nici la Severin, nici la Viena, delegațiile românești n'au făcut nici o ofertă teritorială de nici un fel în favoarea Ungariei.

Țin însă să se știe de către toți românii, și în special de către toți ardelenii că față de alternativa care s'a realizat pri actul dela Viena, ceaaltă alternativă ar fi fost și mai grevă fiindcă ar fi pus în cumpănă însăși existența statului românesc, sub care ne a dăpostim cu toții și la vreme bună și la vreme rău.

Căci nu este nici o exagerare a vorbi de un pericol de existență pentru un stat, într'o vreme în care atâtea state și-au văzut sfârșitul lor. D. Valer Pop este ardelen, iar eu, care sunt legat de pământul Transilvaniei prin opere de pietate creștină și de naționalism românesc desfășurate în colțuri astăzi menite înstrălnării, mă consider tot ca ardelen și sufăr deopotrivă. Dar dacă îmi este îngăduit aceasta, este semnificativ să spun că mi s'a exprimat personal de către conducătorii Reichului marele regret că un prieten sincer al Germaniei este adus în situația de a suferi astăzi din cauza greșelilor oamenilor politici români, care la vremea lor arătau Germaniei altceva decât prietenie.

Vom păstra unitatea suflotească a neamului nostru

În aceste vremuri de cutremurare și de obidă, neamul românesc totuși să și găsească izvoare de mângâiere.

Primul este că, dacă n'am știut să păstrăm unitatea deplină a pământului nostru, vom păstra în viitor măcar unitatea suflotească a neamului nostru.

Al doilea, în clipa în care prin garanții a căror însemnătate am arătat-o — ne legăm peste desamăgirea de astăzi indisolubil de puterile Axei, putem ști cu siguranță că am ajuns la sfârșitul calvarului nostru și că de astăzi înainte pașim, în sfârșit, pe pământ sănătos. De acum înainte mersul politicii noastre nu mai cunoaște decât sensul unic al Axei, în care ne punem nădejdea cele mari, așa cum ni le punem în propriile noastre puteri renăscute.

Casa noastră părintească s'a strămutat pe urma mai multor cutremure, dar i-am păstrat întreagă temelie, iar sub acoperșul rămas putem să ne strângem, să ne întărim, și să așteptăm cu încredere ziua de mâine.

Câtă vreme există un Stat românesc care să cuprindă cea mai mare parte a ne-

mului nostru, el își poate întreține puterile lui de viață și poate nădăjdi din nou spre zări mai bune.

Neamul românesc a băut în vremea din urmă numai pahare amare.

Va veni ziua când să bea din nou licoarea nădejdei și a bucuriei, tot din aceleași pahare.

Un impresionant accident de circulație în județul Constanța

Pe șos. Constanța-Siistra s'au întâmplat un impresionant accident de circulație

Dela Silistra venia spre Constanța autocamioneta 755, în care se aflau mai multe familii turce refugiate din jud. Durostor. Din cauze cari urmează să fie stabilite, camioneta s'a răsturnat în șanțul de la marginea autostrăzii. Din cele 15 persoane aflate în autocamionetă, a fost rănită grav numai o femeie, care a fost internată în dispensarul din Comuna Deleni, în apropierea căreia s'a petrecut accidentul.

Informațiuni

Intâmplările petrecute aseară tebuie considerate drept acte necugetate și făcând impoetantă, venite din partea unor elemente făcând căspundece.

Autocitățile au ceușit de altfel să restabilească ordinea și viața ocașului și-a celuat cușul normal.

Accentuăm: nu este nici un motiv de îngrijorare.

Tratativele româno-bulgare de la Craiova se apropie de sfârșit.

Se așteaptă ca astăzi, ele să fie încheiate.

Prin jurnalul Consiliului Nr. 2086 din 21 August 1940 s'a aprobat propunerea d-lui ministru al sănătății și ocrotirilor sociale și s'a arulat jurnalul Nr. 1784 din 19 Iulie 1940, cu privire la acordarea dreptului de jocuri de noroc în stațiunile balneare de pe litoralul Mării Negre și anume: Mamaia, Eforie și Carmen Sylva.

Monitorul Oficial de ieri a publicat decretul prin care la 15 Septembrie intră în vigoare codul comercial și codul civil și de procedură civilă, însoțite de legile respective pentru unificarea și punerea lor în aplicare.

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri, Ministerul de Interne a fost autorizat ca, pe baza art. 39 din legea pentru apărarea ordinii în Stat, stabilească domiciliul obligatoriu unui număr de 231 persoane.

Un Comunicat al d-lui Ministru de interne

Ministerul de interne comunică:

Țara a manifestat timp de trei zile neajmura sa durere în fața sentinței dată la Viena.

Pătruns de aceleași sentimente, am privit cu toată îngăduința aceste manifestațiuni, atât timp cât ele au fost exteriorizate, cu cunoșcerea noastră cumînțenie și cu demnitate.

Și mai ales am privit cu inima slăbită, imensa durere a fraților noștri ardeleni, care este și rămâne cu adevărat cea mai mare.

În ultimul moment aceste manifestațiuni încep a pierde din cumînțenie ce trebuie păstrată și din demnitate.

Pentru a evita exploatarea durerii noastre de către inconștienți și iresponsabili, am hotărât să opresc de astăzi înainte orice manifestație publică, iar aceluia care caută să organizeze asemenea manifestații și să atâțe spiritele, să le aplic cele mai aspre sancțiuni prevăzute de legile în vigoare.

Ministrul internelor,

General, David Popescu

UN PICTOR DOBROGEAN

Expoziția H. Urumof

Pictorii aceștia sunt puțintel eroi, chiar în înțelesul obicinuit al cuvântului.

În vremurile acestea când negustorii de meserie nu se încumetă să deschidă nici o prăvălie, în Constanța s'au deschis două expoziții de pictură.

La Cazinou, de vreo două săptămâni, Tarasof își expune ultimele, adică cele mai noi lucrări, cu prestația artistului consacrat și cunoscut și care nu mai are ce aștepta de la primirea și judecata publicului.

De aceea, nici noi nu ne vom opri asupra expoziției de la Cazinou, fiindcă pentru expozițiile lui Tarasof, cel puțin la Constanța, este suficient să le anunți, ceace noi am și făcut la timp.

În piața Independenței însă, expune un alt pictor dobrogean, Este Urumof. Să-l numim pictorul prin excelență al Coastei de argint.

Constănțenii nu-l cunosc îndeajuns, deși de vreo doi ani acest artist trăiește printre noi.

Poate că și el e vinovat: nu s'a înghesuit la vedere.

Acum a deschis o expoziție.

Trecătorii intră, privesc, admiră, pleacă.

Ba am descoperit și un agent al fiscalului care venise să-l impună la bir.

Lăsând însă acestea, să vorbim puțin despre opera de artă a lui Urumof.

Nu suntem de părere ca într'o cronică de artă să îngrămădim detalii tehnice.

Spre exemplu, nu vom vorbi despre tehnică, manieră, tonalitate, culorile, etc. etc.

Mai întâi că nu ne interesează pe noi, al doilea pentru că nu-l interesează nici pe omul care privește un tablou.

Ci noi credem altceva: că dacă opera de artă reușește să facă a se mișca una din fibrele senibilității noastre, dacă în fața unui tablou stai și privești și des-

coperi în el lucruri cari-ți plac și-ți arată lumea așa stă a lui Dumnezeu mai frumoasă decât o vezi cu ochii tăi în natură, opera de artă și-a ajuns scopul.

Fiindă, orice s'ar spune, arta trebuie să aibă și ea un rost pe lume: acela de a face pe om mai bun, de a-l ridica sulelește.

Când priveam eri tablourile lui Urumof, mai toate cu subiecte de pe Coasta de argint, ne-am gândit la paradisul acela pierdut pentru noi....

Și ne-am gândit că un tablou poate fi pentru educația națională a generațiilor viitoare o lecție strălucită.

Arta nu trebuie, după noi să fie numai lucru de poadoabă.

Ea trebuie să învețe.

Bunăoară, în expoziția lui Urumof, un tablou: un colț din parcul palatului regal de la Balcic, un minaret, un golf liniștit și răcoros de mare, o cruce. Câtă poezie, câtă istorie, câtă frământată istorie, într'o imagine!

Și apoi, stâncile de la Surtuchioi, casele țărănești din Balcic, cu lutul care sângerează la soare, iarna aceea silistreană care tetrimite cu gândul la cine știe ce burgadă din stepele eurasiatice, apusul de soare tot de la Silistra, toate acestea și încă altele, ne fac să vedem în Urumof un mare pictor, de la care ne credem îndreptățiți să așteptăm încă și încă și încă...

Artistul se dăruiește semenilor lui, ca acela care, având inimă ce lumina, rupea din ea pentru toți, până ce, pentru el, n'a mai avut.

Este destinul artistului. Urumof reușește ca prin opera sa artistică să facă să se nască sentimente înălțătoare în om.

Este rostul operei de artă. Poate fi satisfăcut — dar n'are dreptul să se oprească aci.

I. N.

Traseul aproximativ al noiei linii de demarcație dintre România și Ungaria

Noia linie de demarcație începe de la un punct (depe vechea frontieră) ce se găsește la doi km. Vest satul Ciurmeghi, care rămâne la noi. De aci frontiera merge spre N. E. trecând pe la marginea de Est a Salontei, pe la 2 km. Vest Milersig — 3 km. Felix, apoi se îndreaptă spre N. E. până la un punct ce se găsește la Sud de cota 154, la circa 3 km. Sud C. F. Oradea-Cluj.

Din acest punct urmează o linie ce merge paralel și pe la sud de calea ferată lăsând la Unguri Aștileu și Birtin.

Dela Birtin se îndreaptă spre S. E. până la cota 1232, lăsând la Unguri satul Remeși. De la 1232 merge spre Est, trecând pe la jumătate cale dintre Călățele și Zam, pe la 4 km. N. cota 1019 — trece pe la 3 km. Sud Gilău — 3 km. N. Vlaha — 4 km. Sud Cluj — imediat Nord Cojocna. De aci se îndreaptă spre N. E. trecând pe la jumătate calea dintre Găfălin și Snatul — pe la 2 km. S. Petea — 2 km. N. Geaca — 2 km. N. Visuia, Marginea de N. și E. Fântânița. Din acest punct fron-

tiera se îndreaptă spre S. E. trecând pe la imediat Vest Răciu, tac apoi calea ferată Mihai Viteazul — Band pe la 4 km. N. V. Band — trece pe la liziera de Vest și Sud Vest Band — apoi pe la liziera Vest Ungheri — liziera Vest Ghendul Mare — Nord Jacodul — 2 km. Vest I. G. Duca — 3 km. S. V. Ulieșu liziera Vest Jimbor — 2 km. Vest Baraolt. De aci linia se îndreaptă spre Sud lăsând la noi șoseaua și calea ferată și trecând pe la 3 km. Est Aita Mare — 3 km. Est Beliu, apoi se îndreaptă spre S. E. trecând pe la liziera Est Iliești — pe la jumătate cale dintre Teliu și Ozun — jumătatea calea dintre Boroșneul Mic și Intorsătura Buzăului — merge spre est pe 4 km. Sud Zagon — continuă a merge spre Est încă aproximativ 8 km., apoi se îndreaptă spre N. E. urmând creaste înălțimilor de la Vest Băscă Mare și atingând vechea frontieră la 5 km. Nord cota 1777 (Muntele Lăcăușul).

De aci urmează traseul vechi frontiere din 1916, care despărțea Ardealul de Moldova și Bucovina.

Tribunalul Județului Constanța S. III. Extras din

Publicațiunea de vânzare No. 15534 din 22 Aug. 1940

La stăruința creditorului IOAN D. CORAFA, domiciliat în Constanța strada Remus Opreanu No. 6, sa publică spre cunoștința generală că în ziua de 10 Octombrie 1940, începând de la ora 8 dimineața și înainte, se va vinde prin licitație publică în pretoriul acestui Tribunal, S. III-a, pentru îndestularea sa cu suma de lei 82.866, imobilele proprietatea debitorului PĂUN GH. DÖBRE, domiciliat în Corbul de Jos, județul Constanța, compuse din:

10 ha. pământ de cultură situat în comuna Ferdinand, județul Constanța, lotul No. 488/94, cumpărat de Păun Gh. Tănase dela Elena H. Müller, cu actul transcris la Tribunalul Constanța, sub No. 1338 din 17 Aprilie 1929.

4 ha. pământ din comuna Ferdinand, județul Constanța, cumpărat dela Heronimus Müller, cu actul transcris la Tribunalul Constanța sub No. 1336/1929, și care face parte din lotul No. 280/85, învecinându-se cu Ioan Gheorghe și cu liniile.

5 ha. pământ de cultură situat Piatra (Tașaul) comuna Sibioara județul Constanța, care face parte din lotul mic No. 94/86, cumpărat dela Tănase Iorgulescu cu actul transcris la Tribunalul Constanța la No. 834/1916, învecinat cu Slav D. Beliu.

Licitația și strigările vor începe de la suma de lei 72.000 pentru toate trei imobilele, sau

parțial: pentru primul lot de 10 ha. dela suma de lei 40.000, iar pentru lotul al doilea de 4 ha. dela 16.000 lei, și pentru lotul de 5 ha. din Tașaul, tot dela 16.000 lei, minus 25%, adică pentru 10 ha. dela suma de lei 30.000, iar pentru 4 ha. din comuna Ferdinand dela 12.000 lei și pt. 5 ha. din Tașaul, tot dela 12.000 lei.

Desarul vânzării poartă No. 390/1939.

Președinte,
A. Rămniceanu
Șef Portărel indescifrabil

Mica Publicitate

Casă de vânzare compusă din: 2 camere, antre, bucatărie, puț în curte, curtea de 300 m. p. Str. Egalității Nr. 2.

Teren arabil 55 hectare de închiriat total sau parțial comuna Ferdinand județul Constanța. Adresați Maria Moroianu Carol 233 Constanța.

Pierzând Buletinul Populației pe numele de Alexandrina A. Paiul îl declar nul în mâinile oricui s'ar găsi.

De vânzare casă, cu 4 camere 1 bucatărie, cămară, 2 magazii, curte 3200 m. p. 120 pomi fructiferi, 200 viță de vie, Chiar în spatele Mamaiei, dincolo de loc, Palatul mare. Poziție pitorească, chiar lângă lac. Doritorii acumăra se vor adresa Mișo Pavel la ziar. Preț 260000 lei.

DOBROGEA JUNĂ

Tribunalul Județului Constanța S. III. Extras din Publicațiunea de Vânzare No. 15530 din 22 Aug. 1940

La stăruința creditorului Ioan D. Corafa, domiciliat în Constanța strada Remus Opreanu No. 7 se publică spre cunoștința generală că în ziua de 10 Octombrie 1940, începând de la ora 8 dimineața și înainte, se va vinde prin licitație publică în pretoriul acestui Tribunal Secția III-a pentru îndestularea sa cu suma de lei 33250, imobilul proprietatea debitorului Dobre Gh. Dobre, din satul Corbul de Jos, județul Constanța, și anume:

5 ha. pământ de cultură, care face parte din lotul No. 127/80, situat în satul Piatra (fost Tașaul) pendinte de comuna Sibioara, județul Constanța, cumpărat dela Tudor Lițcan cu actul transcris la Tribunalul Constanța sub No. 6218/1932, având ca vecini pe Mișu G. Dobre, la Apus pe Ioan Gh. Dobre iar la Sud și Nord se limitează cu liniile.

Licitația și strigările vor începe de la suma de lei 16000, minus 25 la sută adică dela suma de 12000 lei.

Dos. vânz. poartă No. 386/1939
Președinte A. Rămniceanu
Șef Portărel indescifrabil

Publicațiune
No. 1731 din 2 Septembrie 1940

Se aduce la cunoștința generală că în conformitate cu art. 88-100 din Legea Contabilității publice, regulamentul O. C. L. și normele generale publicate în Monitorul Oficial No. 127/931, se va ține în cancelaria administrației spitalului Prof. Dr. V. Sion Constanța, în ziua de 15 Septembrie 1940 orele 10 a. m. licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru aprovizionarea spitalului cu 20 vagoane cărbuni cu granulație minimum 3 mm, și maximum 20 mm, având un maximum de 15% sub 3 mm.

Putere calorică minimum 6000 calorii. — Cenușe maximum 12%. — Umiditate 6% — Sulf 3%.

În caz că licitația nu va da un rezultat pozitiv, se va ține o a doua licitație la 25 Septembrie 1940 la aceeași oră.

Concurenții vor depune odată cu ofertele, în plic separat, garanția provizorie de 5% din valoarea furniturii cu recipisa casei de depuneri și consemnațiuni.

Ofertele se vor prezenta în trei exemplare.

Ceul de sarcini se poate vedea la cancelaria administrației spitalului, în orice zi de lucru între orele 9-12 a. m.

Președintele Comis. Licit. Medic Primar Director Dr. V. Vasiliu

Pierzând buletinul eliberat dela Biroul populației din Constanța. Actul de naționalitate și dovada dela C. R. Brăila, pentru îndepărtare din armată, pe numele Ion Dumitrescu, Str. Mării No. 3 bis Constanța, îl declar nule în mâinile oricui se vor găsi.

Vând tipografie. Adresați: Șraer. Mircea 73 Constanța.